

RENDEZ-VOUS REPORT U EVROPSKOJ UNIJI

Zvanične izjave od strane Evropskog pokreta

Zvezdana Kovac, generalna sekretarka Evropskog pokreta u Srbiji:

"S velikim zadovoljstvom smo počeli ovaj ciklus konferencija sa Evropskim pokretom u Francuskoj, ne samo zato što je EPuS član Međunarodnog evropskog pokreta, već zato što je potrebno negovati, produbiti i prilagoditi francusko-srpsko prijateljstvo novim izazovima. Mi smo posvećeni evropskim integracijama od kako smo osnovani (pre skoro trideset godina) i naša misija je utemeljivanje evropskih vrednosti kao standarda svake civilizovane zemlje bez obzira na samo članstvo u EU koje bi, naravno, predstavljalo krunu i potvrdu naše posvećenosti. Vladavina prava i poštovanje ljudskih prava su ugroženi u Srbiji. Budući da su oni osnova za svaki napredak, od vitalnog je značaja da svoju zabrinutost podelimo sa partnerima i prijateljima kako bismo učinili sve što možemo da podržimo povratak Srbije u porodicu demokratskih država. Naše prve debate su bile izuzetno posećene, što dokazuje veliko interesovanje za stav naših francuskih prijatelja o trenutnim prilikama u Srbiji. Radujemo se novim zajedničkim projektima koji Srbiju mogu približiti EU i pokazati da Srbija ima mnogo toga da ponudi, a ne samo da traži."

Antoan Godbert (Antoine Godbert), potpredsednik Evropskog pokreta u Francuskoj:

"Zahvaljujući ovom novom jedinstvenom ciklusu konferencija, Evropski pokret Francuske obradovan je što može intenzivirati razmene mišljenja sa srpskim proevropskim aktivistima tokom narednih meseci i bar do početka francuskog predsedavanja Evropskom unijom. Kako je Bregzit postao mračna stvarnost a pandemija koronavirusa doprinosi razvdajanju evropske nacije, od ključne je važnosti da na predstojeće proširenje Evropske unije sa zemljama Zapadnog Balkana gledamo kao na novu nadu u razrešenje uznemirujućih geopolitičkih previranja u dvadeset prvom veku. U vreme kada se vladavina prava mora više nego ikad braniti od Vašingtona do Hong Konga, francuski građani će uvek biti uz svoje srpske prijatelje kako bi se izbegla sva previranja koja joj mogu naškoditi. Oslanjajući se na specifičnosti države Srbije, koje mogu ojačati vrednosti i moć Unije (zaštitom kulturne raznolikosti, željom za uspostavljanje miroljubivog odnosa sa susednim državama poput Rusije ili Turske, željom za razmenom mišljenja mladih ljudi sa svim evropskim narodima.), neka francusko-srpsko prijateljstvo, koje je od neprocenjive važnosti za istoriju Evrope, povrati privilegovanu ulogu u ovom novom okviru!"

RENDEZ-VOUS U EVROPSKOJ UNIJI

9. decembar 2020.
Rendez-vous #1 : Nova metodologija proširenja
Rendez-vous #2 : Zajednička evropska i bezbednosna politika

Panel #1: Nova metodologija proširenja

Moderatorica Zvezdana Kovač, generalna sekretarka EPuS-a

Srđan Majstorović
predsednik "Centra za evropske politike" (CEP):

"Veća politizacija integracije u Evropsku uniju takođe znači pokazati EU da ima interes da bude sastavni deo novog strateškog okvira koji će definisati ulogu Evrope u svetu."

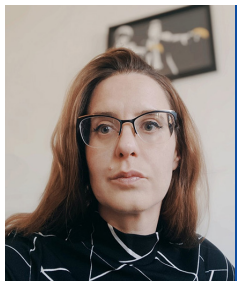
Vladimir Međak
potpredsednik Evropskog pokreta u Srbiji:

"Proevropski građani Srbije i Zapadnog Balkana dele vrednosti EU, pre svega vladavinu prava i demokratiju. Evropska unija gubi na privlačnosti kada deluje poput sile koja teži ka pregovaranju ovih vrednosti u cilju strateških dobitaka."

Lusi Gonzalez (Lucie Gonzalez)
ekspert za proširenje u Evropskom pokretu u Francuskoj:

"Ne verujem da se problem reforme vladavine prava može ignorisati čak i ukoliko se postigne sporazum sa Kosovom."

Eliz Bernard (Elise Bernard)
direktorka istraživanja "EvropaNova" (EvropaNova):

"Da bi proširenje postalo politički prioritet, moraju postojati ljudi koji zagovaraju taj prioritet. Za ovo moramo podstaći razmenu mišljenja između mladih ljudi iz Evropske unije i sa Balkana kako bi se, osim ekspertске diskusije, dodala ljudska dimenzija pojmu proširenja."

O razlozima i posledicama usvajanja nove metodologije u implementaciji strategije proširenja, polazimo od pretpostavke da je za paneliste proizašla potreba za usvajanjem nove metodologije zbog uočavanja disfunkcije u procesu proširenja. **Srpski govornici naglasili su potrebu da Srbija bude kredibilna u svojoj želji da se pridruži Evropskoj uniji.** Za njih je funkcija nove metodologije vraćanje kredibiliteta procesu proširenja. Nažalost, njihovo zapažanje je da je proces postao još više politički nastrojen, što je dokazano nedavnim stavom Bugarske prema Severnoj Makedoniji. Međutim, prema Vladimiru Međaku, stalna promena metodologije dokazuje da postoje još dublji problemi. EU i Srbija su predugo na "autopilotu" i proces proširenja ne može tako da funkcioniše.

Kada je reč o percepciji Francuske po pitanju proširenja, francuski govornici naglasili su nedostatak entuzijazma u Francuskoj i pitanja koji mnogi glasači postavljaju poput: "šta će zemlja kandidat doneti evropskom projektu?". Konačno, proširenje je uvek poslednji u nizu prioriteta. Za francuske govornike, Srbija mora pronaći dugoročno rešenje

sa Kosovom i da poštuje vladavinu prava. Ideja da bi se Srbiji, ukoliko bi priznala Kosovo, "pogledalo kroz prste" kada je reč o poglavljima 23 i 24 je iluzija. Oba uslova moraju biti ispunjena. EU neće ponoviti grešku napravljenu integracijom Kipra. Eliz Bernard je istakla da bi bilo mnogo efikasnije ukoliko bi zemlje-kandidati iz regiona imale isti diskurs u pogledu svojih integracija i da se sa strane EU ove države doživljavaju kao grupa, a ne pojedinačno.

Po pitanju vladavine prava, Srđan Majstorović izrazio je žaljenje zato što Srbija i zemlje-kandidati nisu povezani sa mehanizmom kontrole vladavine prava, uspostavljenim za države-članice EU objavljivanjem godišnjeg izveštaja. Svi govornici zaključili su da je važno da se vladavina prava danas poštuje i da postoje garancije da će se poštovati tokom vremena.

Eliz Bernard je takođe istakla da su neophodne diskusije izvan intelektualnih i političkih krugova, posebno uključujući omladinu, ukoliko ikada planiramo biti spremni za novo proširenje.

Panel #2: Zajednička evropska i bezbednosna politika

Moderatorka Veronik Auže (Véronique Auger), novinarka i predsednica francuskog odeljenja “Udruženja evropskih žurnalista”

Jelica Minić

predsednica Evropskog pokreta u Srbiji, pomoćnica ministra spoljnih poslova u periodu 2000-2004 i zamenica generalnog sekretara Saveta za regionalnu saradnju od 2008 do 2013:

“Za vreme migrantske krize, Srbija je bila deo rešenja, a ne problem. Što se tiče određenih bezbednosnih aspekata, Srbija je već ostvarila značajan nivo integracije u Evropsku uniju.”

Marko Savković

direktor programa Beogradskog fonda za političku izuzetnost i Beogradskog bezbednosnog foruma:

“Evropska unija poseduje moć na Balkanu da vrši ulogu međunarodne sile. Međutim, ova vrata mogućnosti se polako zatvaraju.”

Ameli Žak-Apke (Amélie Jaques-Apke)

zamenica direktorke istraživanja EuropaNove u Nemačkoj:

“U EU ostaju dugogodišnji sporovi, o čemu svedoči neslaganje Anegret Kramp-Karrenbauer i Emanuela Makrona po pitanju strateške autonomije Evropske unije.”

Antoan Godbert

potpredsednik Evropskog pokreta u Francuskoj:

“Neutralnost Srbije apsolutno nije problem, ali treba izbegavati prečesto učešće u vojnim vežbama sa državama koje ne dele vrednosti Evropske unije. Povlačenje iz “Slovenskog bratstva” sa Belorusijom i Rusijom prošlog septembra šalje pozitivan signal.”

Po pitanju potencijalnog doprinosa Srbije evropskoj bezbednosti, srpska strana je spomenula ionako visok stepen integracije Srbije u evropsko bezbednosno okruženje, usled postojeće geografske i granične situacije. Dokaz o tome je bila saradnja Srbije u migrantskoj krizi i u borbi protiv terorizma: Srbija je bila ključni partner Fronteksa i EASO, posebno tokom zdravstvene krize kroz regionalnu inicijativu za migracije, azil i bezbednost. Srbija je doprinela evropskim mirovnim misijama (poput doprinosa u obezbeđivanju hrane Somaliji). Na kraju, Srbija poseduje kapacitet da ojača stratešku autonomiju EU u svojoj ekonomskoj dimenziji, za koju je pandemija pokazala da je presudna: čime bi povećanje proizvodnih kapaciteta na evropskoj teritoriji moglo da ide kroz Srbiju. Francuska strana podsetila je na želju Francuske da osigura evropsku stratešku autonomiju. Iz ove perspektive, Francuska, iako vodeća vojna sila EU, trebalo bi da može da računa na solidarnost svih evropskih zemalja - solidarnost od koje je već imala koristi 2015. godine nakon terorističkih napada. Nemačka i Francuska su ponekad ispoljavale neslaganja u ovoj

zamisli, što se moglo videti na primeru izgradnje “strateškog kompasa” od strane Anegret Kramp-Karrenbauer (Annegret Kramp-Karrenbauer), čime je Sjedinjenim Američkim Državama ostavljeno više prostora u evropskoj bezbednosnoj politici.

U nedostacima ka daljoj integraciji, srpska strana je podvukla činjenicu da EU nije delovala dovoljno kao jedinstveni entitet na Balkanu, često viđen kao sfera nemačkog uticaja. Poseta predsednika Emanuela Makrona bila je, međutim, događaj koji je označio dobrodošlicu francuskom angažmanu. Pored toga, često pominjani „problem Kosova” bio je usko povezan sa partnerstvom Srbije sa trećim akterima kao što su Kina i Rusija. Ovaj niz razloga doveo je do toga da stopa usklađivanja Srbije sa “Zajedničkom spolnom i bezbednosnom politikom” (CFSP) opadne sa “kvazi-usklađenosti” u 2012. godini na oko 60% danas. Srbija nije bila spremna za sporazum o Kosovu, pa bi takav sporazum trebalo da bude predstavljen u vidu “usluge za uslugu” (quid pro quo) sa rizikom od dalje diskreditacije EU među stanovništvom.

Po pitanju kompatibilnosti partnerskih odnosa Srbije sa Rusijom i Kinom i njenog statusa kao zemlje kandidata, srpska strana je uglavnom sprovodila ekonomsku saradnju sa Kinom, za razliku od značajne vojne saradnje sa Rusijom. Međutim, u obe oblasti, EU je ostala glavni partner uprkos snabdevanju ruskom vojnom opremom. Jedino područje u kojem se EU ne pojavljuje kao partner je Kosovo. U ovom pogledu, mogućnost koordinacije delovanja EU i Sjedinjenih Američkih Država mogla bi da obezbedi veći uticaj. Štaviše, **nedostatak konkretnih prilika za pridruživanje Evropskoj uniji**

nije pružio nijedan razlog da se Srbija udalji od svojih nezavisnih partnera. Primer Severne Makedonije, koja je prihvatanjem raznih odricanja značajno uticala na sopstveni nacionalni i istorijski identitet bez dobijanja konkretne nadoknade, nije delovao previše ohrabrujuće. Francuska strana naglasila je da neutralnost sama po sebi ne predstavlja blokadu, ali da su akcije poput vežbi "Slovenskog bratstva" sa Belorusijom ostale nespojive sa zajedničkom spoljnom i bezbednosnom politikom.

19/12/2009 - Ukinut zahtev za vize za državljane Srbije koji putuju u zemlje Šengena
22/12/2009 - Srbija se prijavila za članstvo u EU
1/3/2012 - Evropski savet potvrdio Srbiju kao zemlju kandidata
1/09/2013 - Stupanje na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Srbije
21/01/2014 - Održana 1. međuvladina konferencija EU-Srbija
2015-2019 - Otvaranje 2 do 6 pregovaračkih poglavlja godišnje
2020 - Usvajanje nove metodologije proširenja. Nije otvoreno nijedno novo poglavlje.

Vidimo se u sledećem izdanju!

